

pesítésére és jogaira, kedvezményeire és kötelességeire, illetményeikre és szolgálati viszonyukra az állami rendszerű fizetési osztályokba tartozó állami tisztviselőkre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. Volt azonban felfogás, amely szerint az 1918. évi törvény mégsem hatályos rájuk, mivel a pénzügyminiszter e körülményt rendeletileg meg nem állapította, és mert ezen intézmények különben is önkormányzati jellegűek.

A 400/1934. P. M. sz. r. most azután a törvényt magyarázó rendelet erejével megállapítja, hogy az 1918. évi XXII. t.-c. rendelkezései kiterjednek az OTI. és MABI. tényleges szolgálatban álló és állami rendszerű fizetési osztályba tartozó tisztviselőire, kezelőire, al-tisztjeire és nyugdíjasaira.

Kimondja a rendelet azt is, hogy az ezen alkalmazottak és nyugdíjasok hivatali járandóságaiból csak az 1927: XXI. t.-c. hatálybalépése, vagyis 1928. január 1. előtt keletkezett olyan követelések tekintetében lehet kielégítést keresni, illetőleg e járandóságokra végrehajtás, engedményezés, elzálogosítás útján vagy más módon jogokat szerezni, amely követeléseket végrehajtási foglaltság, engedményezés vagy elzálogosítás alapján a járandóságokra a jelen rendelet életbelépése előtt vagy legkésőbb ettől számított három hónap alatt a Pénzügyminisztérium Központjánál szabályszerűen bejelentenek.

A rendelet, amely 1934. április 1-én lépett életbe, visszaható erejű, miértis ettől a naptól kezdve azt akkor is alkalmazni kell, ha az illetményt, illetve járandóságot a rendelet hatálybalépése előtt foglalták le.

Rádióhasználat védelme birtokháborítás ellen. A kereskedelmi miniszter 104.912/1934. K. M. sz. alatt rendeletet bocsájtott ki az erősáramú villamos berendezések okozta rádiózavarok megszüntetéséről, amely 1934. május 1. napján lép életbe.

A technika előnyeit is csak úgy élvezhetjük zavartalanul, ha a jogrend a maga apparátusával azok élvezetében megvéd bennünket. Bár a gépberendezések működését az ipari rendszabályok a külső zavarokra szorítják, mégis a városok belterületén is működnek úgynevezett erősáramú villamosberendezések, amelyek viszont a közelben lévő rádiók használatát akadályozzák, esetleg ki is zárják. Ezért e villamosberendezéseket a rendelet szerint úgy kell felszerelni, és olyan védő eszközökkel kell ellátni, továbbá úgy kell használni, hogy azok a szomszédos, vagy általában a közelben lévő rádiókészülékek használatát a lehetőségig ne zavarják. A rendelet erre az esetre számítva, részletesen szabályozza, hogy akadályozás, vagy zavar esetében miként kell eljárni, minő védő eszközökkel kell a villamosberendezést ellátni. Kimondja a rendelet azt is, hogy ha a rádióberendezés zavarát az érdekelt meggyezésével megszüntetni vagy lényegesen csökkenteni nem lehet, mind a m. kir. posta, mind pedig a rádióberendezés érdekelt birtokosa, a zavar megszüntetését kívánhatja. Nevezetesen: ha ipari zavar berendezése okozza a zavart, a

szükséges intézkedések megtétele az iparhatóság hatáskörébe-, minden más esetben a zavar megszüntetése bírói útra tartozik, és pedig a hely szerint illetékes járásbíróóság hatáskörébe; a járásbíróóság a keresetet a sommás birtokháborítási kereset tárgyalására meghatározott szabályok megfelelő alkalmazásával tárgyalja; a tárgyalásra a m. kir. postát is meg kell hívni, amelynek képviselője felszólalhat, és véleményt nyilváníthat.

Az iparhatóság, illetőleg a bíróság a villamos berendezés birtokosát kötelezheti, hogy berendezését megfelelő védőeszközzel (kondenzátorral, ellenállással, árnyékolással, vagy más alkalmas felszereléssel) lássa el, a zavaró áthatás elkerülése végett gépét, készülékét, vezetékeit helyezze át, építse át, vagy más alkalmas óvintézkedést tegyen. Szükség esetében az iparhatóság, illetőleg bíróság a villamos-berendezés naponkénti használatát meghatározott időszakokra is korlátozhatja. Mindezekben a rendelkezésekben gondosan kell mérlegelni a szemben álló érdekek fontosságát, egyrészt azt, hogy a villamos-berendezés birtokosának gazdasági, vagy tudományos tevékenysége korlátozást ne szenvedjen, másrészt pedig azt, hogy a rádióberendezés engedélyese a rádió használatában alapos ok nélkül ne zavartassék. A szemben álló érdekek összeütközését a méltányosság és teherbíró képesség kölcsönös figyelembevételével kell kiegyenlíteni.

Öröklakásszövetkezetből való kiválás.)* A Kt. 223. §-a a különböző célokra alakult szövetkezetek között említi a „lakásépítő társaságok”-at. E szövetkezetek lakóházak építését tűzik ki célul, amelyeket azután tagjaik részére el- vagy bérbeadnak. Utóbbiak oly szövetkezetek, amelyek tagjaik részére lakásnak vagy üzlethelyiségnek a tagság tartamára való használatát nyújtják, illetve biztosítják. „Öröklakás” tehát csak annyit mond: a tagság tartamára szóló lakás-használat.

Mi lesz mármost, ha a szövetkezeti tag a lakást, illetve üzletet tovább használni nem kívánja? Megszüntetheti-e ezt a helyzetet és miképp?

A szövetkezeti jog szabályait nézve, a felelet, illetve megoldás önként adódik: a szövetkezeti tagságot meg kell szüntetni, ami is a Kt. 235. §-a szerint felmondás, illetve kilépés útján történik. E törvényhely kimondja ugyanis, hogy „az egyes szövetkezeti tagnak az esetben is, ha a társaság bizonyos időre alakult, jogában áll a társaságból egészen, vagy ha több üzletrésze volt, bizonyos üzletrészekre nézve előleges felmondás mellett kilépni”. Ezzel elérhető a cél. Figyelembe jön érésben még egyfelől a Kt. 238. §-a, amely lehetőséget ad a szövetkezeti tagnak arra, hogy — amennyiben a társaság alapszabályai másként nem intézkednek —, üzletrészt és az ezzel járó tagsági jogokat másra átruházhassa —, másfelől a Kt. 237. §-a, amelynek alapján a kilépő tag üzletrésze kifizetését követelheti.

*) Lásd H. L. cikkét jelen számunkban.